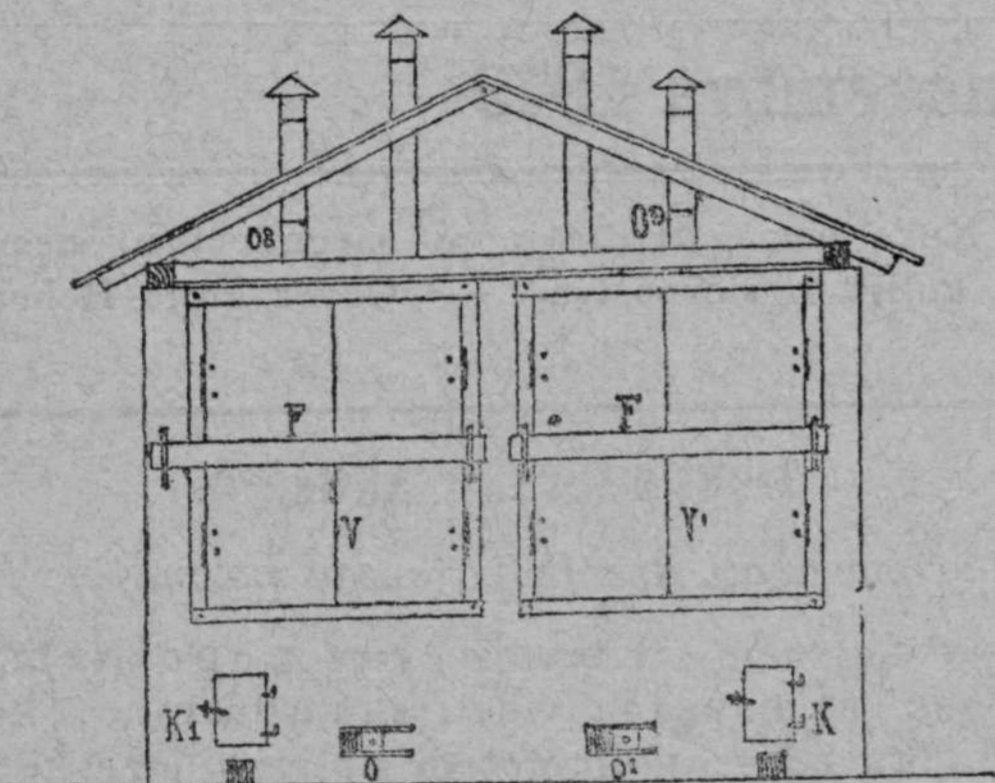

ne vem do dobrega, kajti nisem je sam zidal, in gosp. Dekleva si pa tudi ni vsak krajcar zapisal; vendar mi je pa rekel, da je potrosil okolo 300 gld., a to v svojo popolno zadovoljnost.

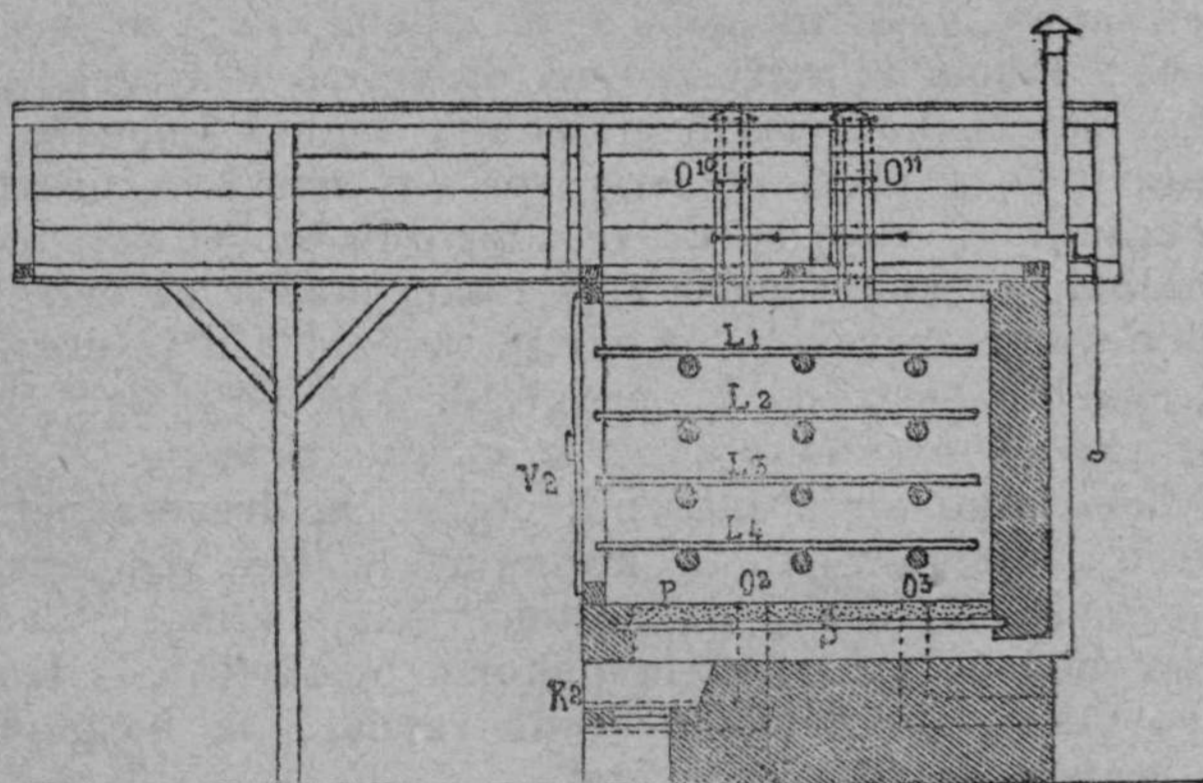
Ako se je toraj ta sušilnica za enega velikega posestnika za dobro izkazala, gotovo ne bode odveč, z njeno konstrukcijo tudi druge posestnike soznaniti.

V ta namen podajam tukaj čitateljem „Novic“ nje popis z razjasnilno podobo njenega čêla (glej podobo 1.), podolznega preseka (glej podobo 2.) in temelja (glej podobo 3.).

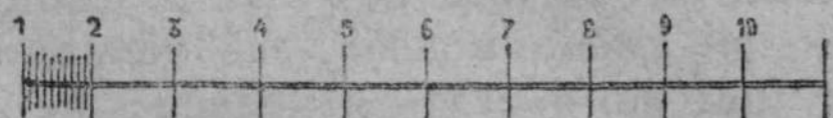
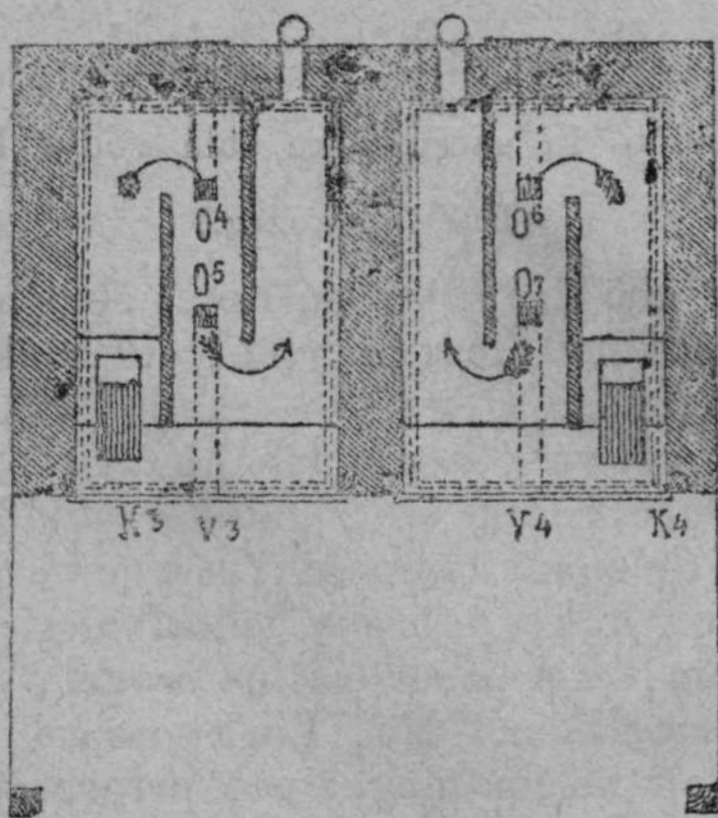
Podoba 1.

Podoba 2.

Podoba 3.

Cela njena sestava je gotovo tako priprosta, da jo uže podobe dovolj razjasnujejo in da more prav natančni popis odpasti. Bolj površen je sledeč.

Sušilnica obstoji iz dveh sušilnih prostorov (V , V^1 , V^2 , V^3 , V^4), katera skupaj popolnoma prosto stoječo majhno hišico vstvarjata. Pred sušilnico samo podaljšana je njena streha za toliko, da se more pod njo vse sušilno delo, tudi ob času dežja, prav brez vse zapreke in škode vršiti. Kurišče (K , K^1 , K^2 , K^3 , K^4) je popolnoma tako, kakor pri Lukas-ovi za večja posestva namenjeni sušilnici, torej ne tako, kakoršno vidimo v Lukasovi sušilnici za cele srenje. Pokrito je z železno ploščo S (pod podobo 2.), katera sušilnici za talo služi. Pod to ploščo more zibel (pod podobo 3.) trikratno pot narediti, predno more po dimniku na prosto bežati. Železna plošča posuta je čez in čez s peskom P (pod podobo 2.). Namesto z drago železno ploščo, pokriti se more kurišče tudi s tako zvanimi frankolinskimi opekami, planetami. Ako se kurišče s takimi opekami pokrije, potem je se vé da potrebno, da zibel več kakor trikrat pod pokritjem pot sem in kje naredi, predno po dimniku zbeži; to pa je ravno prav, kajti to povišuje le boljše izkoristenje kurjave. Pokritje kurišča s tako opeko bi jaz tudi zaradi tega bolj priporočal, kakor pa pokritje z drago železno ploščo, ker je potem čiščenje vlekov pod pokritjem (kateri se vendar le lahko s pepelom zalestijo) kaj lahko mogoče; vsaj se posamezne opeke veliko lažje odzdignejo, kakor pa cela velika železna plošča.

Sušilni prostor sam je iz vzrokov, kateri so bili uže navedeni, brez vseh vlekov. V njem vidimo le 4 velike in dovolj močne lése (L^1 , L^2 , L^3 , L^4 pod podobo 2.), katere na dovolj močnih lesenih, pa z železom okovanih valjarjih tečejo.

Za dovažanje suhega zraka v sušilnico je skrbnjeno z vleki (O , O^1 , O^2 , O^3 , O^4 , O^5 , O^6 , O^7 vseh treh podob); za odpeljavanje vlažnega zraka iz sušilnega prostora, je pa skrbnjeno z vleki (O^8 , O^9 , O^{10} , O^{11} pod podobo 1. in 2.). Prvi kakor drugi, se dajo s pomočjo posebnih zapahnic bolj ali manj zapreti ali pa tudi odpreti.

Tako napravljena ventilacija — sprememba zraka — je tako ugodna, da ni potrebno češpelj med sušenjem prebirati, ampak jih le enkrat v štiri in dvajsetih urah tako preložiti, da pridejo najvišje lése najnižje, najnižje pa najviše. Pokrit je sušilni prostor ali z dvojnimi, na križ zbitim lesenim pokrovom, ali pa tudi s prav tankim obokom. Nad eno kakor drugo pokritje je koristno peska natrositi.

Vrata sušilnice obstojé tudi iz dvojnih, čez križ zbitih desk, zaprta so prosto z zapahom F . F . 1. pod podobo 1.

Mero, po kateri je ta načrt risan, predočuje nam podoba 4.

Gospodarske novice.

Koliko je ovac na vsem svetu?

V Evropi je po najnovejših statističnih poizvedbah okoli 190 milijonov ovac; od teh jih je na Ruskem okoli 48 milijonov, — na Angleškem 32 milijonov, — v Nemčiji 25 milijonov; — na Francoskem 24 milijonov, — na Španjskem 22 milijonov, — v Avstriji 20 milijonov, — na Laškem, Grškem, Švedskem, Danskem itd. skupaj okoli 18 milijonov. Razen Evrope jih je v Avstraliji 62 milijonov, — v južni Ameriki 60 milijonov, — v severni Ameriki 50 milijonov, — v južni Afriki 16 milijonov, — v centralni Ameriki 6 milijonov, — v Turčiji, severni Afriki, Perziji itd. 65 milijonov, — v vzhodni Indiji in Kini 35 milijonov. Po tem takem je na vsem svetu 480 do 500 milijonov

ovác. Ker je na svetu čez 1000 milijonov ljudi, tedaj pride na vsacega človeka pol ovce.

Nova knjiga o slovanstvu.

* *Les Nationalités Slaves* („Slovanske narodnosti“), spisal Korczak-Branicki (poljski grof, francoski državlján). Devet pisem jezuitu Gagarinu (nekdanjemu ruskemu plemenitažu in diplomatu). Pariz, 1879. 399 strani. Tako se zove knjiga, ki je nedavno „Novicam“ došla iz Pariza.

To na mnogo strani zanimivo delo odmerja vsem Slovanom skupaj le prvih 72 strani, a drugih 327 strani kaže bolj ali menj sovražno narisane slike o Rusih in Nemcih iz politične in verske zgodovine in sedanosti Poljske in Ruske, tako, da je človeku težavno spoznati, čemú je knjigi naslov: „*Les Nationalités Slaves*“.

A navzlic vsemu temu veje v omenjenem delu gorak slovansk idejalizem, kateri, ne jemajoč ozir na realizem, prorokuje, da se ima skoraj pridružiti nemška Avstrija véliki nemški državi Hohencolernski, in nam obeta, da bode temu združenju neizogibna posledica revizija političnega zemljevida Evrope, in na podlagi civilizacije in avtonomije narodnosti vsemu sad federacija evropskih držav med seboj.

Pri tej reviziji evropskega zemljevida ima poleg vseh drugih narodov slovanski v različnih svojih odraslih najti popolno pozornost in biti zadovoljen, in sicer tem načinom, da se ustanovi slovanska pentarhija, katero si jo misli poljski pisatelj tako-le: 1. Česko in Moravsko, 2. Poljsko, 3. Rusinsko, 4. Rusko, 5. Srbsko s Hrvatsko, Kranjsko, Istro, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino, Črnogoro in Bolgarijo.

Ker človeku na tem svetu ni dano najti pravednosti in popolnosti, zato si je od nekdanj stvarjal vzore, nebesa v svojih domišljetinah. Ravno takó je stvaril grof Branicki slovansk vzor (z m o t o nazivajo nemški realisti vzor), v katerega naj Slovani zaupljivo povzdigajo svoje oči. Ta neprestana stvaritev vzorov je dala nemškimi realisti povod, da so izrekli: „Zmota (vzor) je človeku potreba, kateri se ne odpove po nikaki ceni.“ Se li ne ziblje tudi naš poljski rodni brat v taki zmoti? Je li res možno in verjetno, da v boju na življenje in smrt med Rusi, Italijani in Francozi od jedne strani (kajti alijanco Rusije s Francijo hvali po-francozeni Branicki kot jedini zdravilni pripomoček) med Nemci, Angleži, Madjari, Turci, Arabi, Grki, Rumuni in Albanezi pa na drugi stranič lovekoljubje zmaga kruto, nikakih oziróv poznaajoč natvoro in da potem zasije zlata dôba ljubezni in pravednosti?

Komur ni moči živeti brez zmote, naj se vdá tej prevari. Mi za kaj tacega nimamo potrebne fantazije.

A kar je nam Slovanom po Kranjskem in Primorskem hvaležno pripoznati, je to, da grof Branicki takoj na prvih straneh svojega dela odločno protestuje zahtevi Italijanov, kateri želé prisvojiti Italiji Trst in Pulj in deželo do juliških alp, po tem taktu velik kos idejalne Slovenije, kakor tudi vso Istro. Ako je tudi istinito, kar poroča pisatelj o pogrešani solidarnosti Slovanov iz minolih časov, vendar ni menj istinito, da se solidarnost, to jednakočasno tripanje vseh slovanskih src, vselej javi, kedar preti kateremu slovanskemu rodu nova nevarnost od te ali one strani. Najboljši dokaz o tem je protest uže mnogo let v Parizu bivajočega Poljaka Branickega proti zgoraj omenjenemu kazni vrednemu napadu razvajenih, nenasitljivih Italijanov.

Grof Branicki gotovo ni prezrl, da dobroznani italijanski filolog Gubernatis njega knjigo strogo kritikuje in sicer v zaanstvenem glasilu „Nuova Antologia“

(dne 15. septembra), katera izhaja v Rimu. Ta mili, vsega spoštovanja vredni italijanski pisatelj stoji odločno v taboru Rusov, hvali njih veliko družnost, pri-srčnost in ljubeznjivost in jih sijajno brani napadov Poljakov. Al nasprotno zviti Italijan preskoči oni del knjige Branickega, kateri poroča o Trstu in Istri ter hudó prijemlje Nemce, ker igrajo v Primorji in Dalmaciji gospodarje, če tudi tam živi kakih dve sto tisoč Italijanov, a Slovanov ne omenja niti z jedno besedico, kakor bi ne hotel čuti, da od Maribora (rojstvenega mesta slavnemu zmagalcu Tegethoffu) in Temišvara, nepretrgano do Čevdata, Trsta, Pulja in Bara od skoraj predzgodovinske dôbe stanuje na milijone Slovanov in Srbo-Hrvatov, kateri se ne bodo nikdar odpo-vedali primorskemu obrežju.

To potezanje Italijanov za Ruse nam južnim Slovanom ne sme biti malo važno, kajti spominja nas ob enem živahnosti, s katero je nekoč Bismark v svojem velikem govoru o Poljaci v pruskem deželnem zboru branil Rusijo napadov Poljakov. Vidi se, da potreba zveze Nemcev z Italijani jih sili učiti se ruske zgodovine in zagovarjati Ruse.

So li Rusi Italijanom res obljubili, da, ako pride do evropskega požiga, žrtvujejo Slované v Kranjski in Primorski tako, kakor je nekdanj žrtvovala Italija Nizzo in Savojsko? Potem je prav, da to pot stojé vsi Nemci na naši strani in nam pomagajo braniti se Italijanom, kakor smo jih branili često tudi mi Francozov in napósed Dancev. Ako tudi so še nasprotja med Slovani in Nemci, v tem so gotovo vsi edini, da hoté združeno to pomorsko okrožje braniti do zadnje kaplje krvi proti nesramni požeruhnosti Italijanov.

Naj dakle Sloveni nikoli ne zabijo, da je v okviru habsburške monarhije „tržaško vprašanje“ pred vsem vprašanje slovensko, kajti ako izgubi monarhija Trst, izgubi ob enem tudi malo ne polovico slovenskega ljudstva. V habsburški monarhiji ima Sloven pravico, na narodnem polji ostati Sloven, a pod Italijo bi moral na političnem in narodnem polji Slovan biti Italijan.

Druge zanimive obile vsebine dela Branickega nam tu ni moči razpravljati, a knjigo to toplo priporočamo vsem prijateljem etnografskih in zgodovinskih studij; toda zamolčati nam ni moči, da grof Branicki pripisuje propast Poljske največ vplivu jezuitov!

Naposled nam je še prositi grofa Branickega, da, kakor on dolží etimologijo krivo premnogih etnografskih zmot, naj bi se tudi politične kemije ne držal preveč enostransko. Čiste nemešane krvi sploh nismo Evropci, niti Rusi, niti Poljaci, niti Francozi, niti Nemci, zato ni treba se nikomur ponašati s tem, kajti antropologija učí, da ravno mešanje krvi ima najlepše vspehe. Zatorej bi sedaj vsem ljudem, zvlásti še Poljakom in Rusom, priporočali „mir in ljubezen“, in s tem se poslavljamo od ljubeznjivega grofa Branickega.

Trst, oktobra meseca 1879.

Politične stvari.

Govor grofa Hohenwarta

o adresni debati.

(Po stenografičnem zapisniku.)

Adresna debata o začetku nove sesije, zlasti v novovoljenem zboru je pravilno tisti trenutek, v katerem različne stranke razodenejo svoje programe. To se je v tej zdaj dokončani adresni debati v polni meri zgo-